

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718205000
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5718205000.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v právnej veci žalobcu v rade 1/ X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, K. X, XXX XX a žalobcu v rade 2/ Ing. K. J., nar. X.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, K. X, XXX XX, obaja právne zastúpení: Mgr. Romanom Šulhánek, advokátom so sídlom O. N. XXXXX/XX, K. XXX XX, proti žalovanému v rade 1/ Ing. K. P., nar. XX.X.XXXX, bytom U. U. XXX/XX, I. XXX XX, právne zastúpený: JUDr. Ing. C. D., advokátom so sídlom R.. M. R. C. X, U. XXX XX a žalovanej v rade 2/ T. F., rod P., nar. XX.X.XXXX, bytom U. U. XXX/XX, I. XXX XX, právne zastúpená: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., sídlo: Radlinského 1735/29, Dolný Kubín 026 01, IČO: 50 120 000, o určenie neplatnosti závetu, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 18C/29/2018-93 zo dňa 17. apríla 2019, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný 1/ **m á** voči žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovaná 2/ **m á** voči žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu žalobcov zamietol. Zároveň rozhodol, že žalovaný v rade 1/ má právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, žalovaná v rade 2/ má právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne Okresný súd Martin samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovia žiadali, aby súd určil, že závet S. N., rod. J., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. XXXX/XX, XXX XX K.- N., zo dňa 14.10.2017, je neplatný. Žiadali nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %. Okresný súd uviedol, že naliehavý právny záujem, ktorý namietal PZ žalovaného 1/, na podanie predmetnej žaloby, je daný v zmysle právnej úpravy podľa § 194 ods. 1 CMP, v spojení s uznesením zo dňa 25.5.2018, 17D/674/2017 (viď ods. 20). Pri žalobe v zmysle ust. § 194 ods. 1 CMP sa naliehavý právny záujem nepreukazuje, lebo je prezumovaný uvedeným zákonným ustanovením (§ 194 CMP). V danom prípade teda nebolo potrebné preukazovať naliehavý právny záujem s ohľadom na právnu úpravu § 194 ods. 1 CMP, lebo bolo preukázané Uznesením OS Martin, prostredníctvom notárky JUDr. Viery Školníkovej (ods. 20), že konanie o dedičstve bolo prerušené a žalobcovia v rade 1/ a 2/ boli odkázaní, aby v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podali žalobu na OS Martin o neplatnosť závetu poručiiteľky zo dňa 14.10.2017. Pre žalobou požadované určenie (ods. 1) bolo pre súd rozhodujúce dokazovanie listinou - „Posledná vôľa - závet“ zo dňa 14. októbra 2017 (č.

I. 10, ods. 12), ktorý bol vyhotovený v súlade s ust. § 476b OZ, t. j., že text závetu nebol napísaný „vlastnou rukou“ závetcu, ale iným spôsobom - podľa zhodných vyjadrení na počítači, teda nie písaný rukou inej osoby, ale v inej písomnej forme ako vlastnoručný závet. Toto nebolo medzi stranami sporné a je zrejmé aj zo samotnej listiny. Nebolo sporné ani, že poručiiteľka bola schopná čítať aj písať. „Posledná vôľa - závet“ zo dňa 14. októbra 2017, spísaný spôsobom podľa § 476b OZ, splňal náležitosti v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia. Podmienkou platnosti takéhoto závetu je, že musí byť poručiiteľom, ktorý je schopný čítať a písať, čo v konaní nebolo sporné, vlastnoručne podpísaný. Nebol rozporovaný vlastnoručný podpis poručiiteľky stranami sporu a uvedené preukazuje aj predmetná listina - podpisy dvoch svedkov, ktorými potvrdili, že poručiiteľka pred nimi tento závet sama vlastnoručne podpísala. Bola teda splnená podmienka, že závet bol závetcom, ktorý je schopný čítať a písať, vlastnoručne podpísaný. K argumentácii žalobcov, že sám žalovaný 1/ mal vyhotoviť text predmetného závetu na počítači, okresný súd uviedol, že nezáleží na tom, kto text závetu fakticky napísal, ak bol text napísaný mechanicky, nejde o pisateľa závetu v zmysle § 476f OZ, lebo táto osoba plnila iba úlohu mechanického vyhotoviteľa textu a jeho neplatnosť nespôsobuje, že závetom povolaný dedič pôsobil ako pisateľ závetu (NS SR, sp. Zn. 4 Cdo 153/2002). Svedkovia, ktorí sa na tomto závete podpísali pod vlastnoručný podpis poručiiteľky, svojim podpisom potvrdili, že poručiiteľka výslovne prejavila pred nimi, dvoma súčasne prítomnými svedkami, že listina obsahuje poručiiteľkinu poslednú vôľu. Pokiaľ žalobcovia v žalobe namietali, že nikde v obidvoch holografných závetoch ani v dodatku z 9.10.2017 poručiiteľka nespomínala svoju vôľu odkázať 2/3 hnutelných vecí žalovanému v rade 1/ a žalovanému v rade 2/, súd uvádza, že podľa § 480 ods. 1 OZ sa závet zrušuje neskorším platným závetom. Podľa názoru okresného súdu teda mala poručiiteľka záujem spísať nový, nezávislý závet zo dňa 14.10.2017, keď oba závety sa týkajú toho istého odkazovaného majetku, z čoho vyplýva, že neskorší závet zo dňa 14.10.2017 je spôsobilým nahradiť závet zo dňa 25.9.2017 a jeho dodatku zo dňa 9.10.2017. K závetu - testament zo dňa 1. októbra 2017 okresný súd odkázal aj na stanovisko notárky JUDr. Viery Školníkovej v zápisnici o pojednávaní zo dňa 16.05.2018 vo veci 17D 674/2017, kde uvádza, že tento nebolo možno považovať za poslednú vôľu poručiiteľky pre nesplnenie podstatných náležitostí závetu. Lebo právna teória i súdna prax vyvodzujú, že podpis poručiiteľa musí byť umiestnený na samom konci závetu, pretože sa ním završuje obsah závetu. Závet na č.l. 13 nie je podpísaný vlastnou rukou, ako to vyžaduje ust. § 476a OZ a neobsahuje náležitosti v zmysle ust. § 477 OZ, nakoľko nie sú dostatočne určito ustanovení dedičia. Neobsahuje zákonom predpísané náležitosti a preto je absolútne neplatným právnym úkonom. Rovnako tak listina, označená ako závet na č.l. 11-15, je absolútne neplatným právnym úkonom, nakoľko poručiiteľka najskôr podpísala predmetnú listinu a až potom uviedla dátum 1.10.2017. Pokiaľ žalobcovia argumentovali, že pre závet - testament spísaný 25.9.2017 s dodatkom z 9.10.2017, je dôvodná aplikácia ust. § 41 OZ; k argumentácii žalobcov k čiastočnej neplatnosti tejto listiny okresný súd uviedol, že pri vyhodnotení, že posledná vôľa - závet zo dňa 14.10.2017 je platným právnym úkonom, potom v zmysle ust. § 480 ods. 1 OZ, závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstáť. Vychádzajúc z obsahu závetu zo dňa 14.10.2017, tento závet súd vyhodnotil ako zriadenie nového závetu, ktorý bol úplne nezávislý od predchádzajúceho závetu a teda nešlo len o doplnenie obsahu predošlého závetu. Porovnaním obsahu textu závetu - testament z 25.9.2017 v znení jeho dodatku zo dňa 9.10.2017 oproti textu zo dňa 14.10.2017, pričom nezáleží na tom, v akej forme boli tieto závety - pôvodný a neskorší, zriadené, tieto dva závety nemôžu obstáť vedľa seba, nakoľko by sa navzájom vylučovali. V súvislosti so zamietnutým návrhom na výsluch svedkyne podľa návrhu žalobcov (viď aj ods. 38) súd odkázal aj na sudcovskú koncentráciu konania (§ 153 CSP), ktorú namietol v tejto súvislosti na pojednávaní dňa 17.4.2019 aj PZ žalovanej v rade 2/, ako aj na právnu úpravu podľa § 197 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní; o tejto skutočnosti vopred upovedomí súd a protistranu. Žalobcovia v rade 1/ a 2/, ktorí navrhli výsluch svedkyne, prítomnosť tejto svedkyne na pojednávanie nezabezpečili, pričom neboli preukázané zákonné predpoklady v zmysle § 197 ods. 2 CSP. Žalobcovia v rade 1/ a 2/ nepožiadali súd o predvolanie svedka, nepreukázali ani, že nebolo možné postupovať podľa § 197 ods. 1 CSP. Potom bol dôvodná aplikácia aj § 153 ods. 2 CSP a teda na tento návrh na dokazovanie neprihliadať, nakoľko by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalovaný v rade 1/ a 2/ mali vo veci plný úspech, preto im súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku okresného súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietajú odňatie možnosti konať pred súdom, absenciu

rozhodnutia/odôvodnenia rozhodnutia súdu o návrhoch na vykonanie dokazovania. S návrhom na vykonanie dokazovania - výsluchom žalovaného v rade 1/ sa súd dostatočne nevysporiadal a nedostatočne zdôvodnil nevykonanie tohto navrhovaného dôkazu. Pritom obidva návrhy na vykonanie dôkazov boli podstatnými dôkaznými prostriedkami na preukázanie odôvodnenosti žaloby. Súd pochybil, keď nedostatočne odôvodnil rozhodnutie o návrhoch na vykonanie dôkazov, resp. zmätočne sa vysporiadal s návrhom na vypočutie svedkyne. Ďalej tvrdia, že vyjadrenia žalobcov 1/ a 2/ sú obsahom odôvodnenia rozsudku na základe nezákonného výsluchu na pojednávaní a boli dôkazmi pre rozhodovanie súdu vo veci samej. Súd taktiež nedoručil vyjadrenie žalovaného 2/ žalobcom a neposkytol primeranú lehotu na vyjadrenie. Žalobcom nebola poskytnutá rovnaká lehota na vyjadrenie ako žalovaným a tiež rovnaká lehota 10 dní na vyjadrenie ako v prípade k vyjadreniu žalovaného 1/ doručeného súdu dňa 26.2.2019. Takýmto postupom súdu bolo žalobcom znemožnené, aby mali dostatočný čas navrhnuť prostriedky procesného útoku. Formulácia v texte závetu nemôže dokazovať, že poručiiteľka urobila výslovný prejav vôle o tom, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu, rozhodujúce je, či sa tak fakticky stalo. Práve svedkovia závetu sú povolaní k tomu, aby o tom podali svedectvo a v súdnom konaní takéto svedectvo podané nebolo, súd ho zamietol, čím nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a preto napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Záver súdu, že poručiiteľka chcela spísať novú poslednú vôľu nie je ničím podložený. Odvolatelia v odvolaní uviedli ešte iné vady a upresnili skutkové zistenia. Na základe uvedeného navrhujú, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaná 2/ sa k podanému odvolaniu vyjadrila prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žalovaná 2/ s tvrdeniami uvedenými v odvolaní nesúhlasí, pretože podľa jej názoru súd v zmysle sudcovskej koncentrácie správne určil, ktoré dôkazy vykonať. Žalovaní 1/ a 2/ taktiež namietajú, že by došlo k porušeniu procesného postupu súdom tým, že vykonal výsluch žalobcov v 1/ a 2/ rade bez toho, že by to žalovaní alebo ich právny zástupcovia navrhli. K tomu žalovaná v 2/ rade uvádza, že výsluch žalobcov v 1/ a 2/ rade, súd vykonal na návrh právneho zástupcu žalobcov v 1/ a 2/ rade, ktorí sa zúčastnili pojednávania. Ďalším odvolacím dôvodom žalobcov bolo odňatie možnosti konať pred súdom, čo malo vyplývať z nedoručenia vyjadrenia žalovaného v 2/ rade žalobcom a neposkytnutie im primeranej lehoty na vyjadrenie. K tomu žalovaná v 2/ rade uvádza, že súd oboznámil žalobcov s vyjadrením žalovanej v 2/ rade, a títo nežiadali o poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie. Taktiež to vyplýva aj zo samotného vyjadrenia žalovanej v 2/ rade, kde neboli uvedené také skutočnosti, ktoré by vyžadovali lehotu na vyjadrenie. Čo sa týka ďalšieho odvolacieho dôvodu, a to nesprávneho posúdenia veci, tak žalovaná v 2/ rade je toho názoru, že súd vo svojom rozhodnutí správne posúdil vec a žaloba bola podaná nedôvodne. V zmysle vyššie uvedeného, žalovaná v 2/ rade je toho názoru, že rozhodnutie Okresného súdu je správne a ako také ho navrhuje odvolacím súdom potvrdiť.

4. Žalovaný 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu k odvolaniu žalobcov uviedol, že s tvrdeniami, ktoré žalobcovia uviedli v odvolaní nesúhlasí, pretože sú v ňom uvedené polopравdy a klamstva. Napadnutý rozsudok považuje po vecnej a procesnej stránke za správny, a preto navrhuje odvolaciu súdu, t. j. Krajskému súdu v Žiline aby ho v súlade s § 387 CSP potvrdil. Je pravdou, že žalobcovia v priebehu tohto súdneho konania (v žalobe, ale aj vo vyjadrení žalobcov) navrhli vykonať dôkaz, t. j. vypočuť svedkyňu C. W.. Druhá pravda je, že podľa § 197 ods. 1 CSP jej prítomnosť mali žalobcovia zabezpečiť na pojednávaní, ale oni to neurobili, preto ju okresný súd nevypočul. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že súd sa dostatočne nevysporiadal s ich návrhom na vypočutie žalovaného v 1/ rade a nedostatočne zdôvodnil nevykonanie tohto navrhovaného dôkazu, nemôže s tým súhlasiť, pričom poukazuje na nasledovné. Žalovaný v 1/ rade na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 17.04.2019 nebol predvolaný. Pokiaľ zo zákonných dôvodov nebola vypočutá svedkyňa C. W., potom nevie k akým tvrdeniam mal byť vypočutý žalovaný v 1/ rade. Preto nebol dôvod na jeho vypočutie. Z tretej strany Zápisnice o pojednávaní vyplýva, že súd žalobcom odmietne vypočuť svedkyňu p. W. a to z dôvodov, že jej prítomnosť na pojednávaní nezabezpečili. Z uvedeného dôvodu právny zástupca žalobcov navrhol ich vypočutie, aby ich výpovede potvrdili opodstatnenosť vypočutia svedkyne p. W.. V prvom ods. na strane 3 Zápisnice o pojednávaní je uvedený: „My sme doručili vyjadrenie k žalobe s oznámením prevzatia zastupovania - konštatuje sa že je v spise na č. I. 54, oboznamuje sa obsah, sa nahlas číta“. Z uvedeného vyplýva, že súd žalobcov a ich právneho zástupcu oboznámil s vyjadrením k žalobe a k uvedenému oboznámeniu nemali pripomienky, ani nepožiadali súd o poskytnutie primeranej lehoty, aby sa naň mohli vyjadriť. Z uvedeného vyjadrenia žalovaného v 2/ rade vyplýva, že tam nie sú uvedené také skutočnosti, ktoré by vyžadovali lehotu na vyjadrenie. Žalovaný v 1/ rade je presvedčený, že odvolací dôvod žalobcov,

a to nesprávne právne posúdenie veci nie je správne, súd v predmetnom rozsudku správne posúdil vec a žalobu ako nedôvodnú zamietol. S poukázaním na uvedené a v súlade s § 387 CSP navrhuje odvolaciemu súdu, t. j. Krajskému súdu v Žiline, aby napadnutý rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 17.04.2019 sp. zn. 18C/29/2018-93 potvrdil a priznal žalovanému v 1/ rade trovy odvolacieho konania vo výške 100% ktoré mu žalobcovia spoločne a nerozdielne uhradia.

5. Žalobcovia k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedli, že podľa § 150 ods. 1 CSP majú strany povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Je preto otázkou, aký cieľ majú tieto nepodložené obvinenia, keď žalobca v 1/ rade odmieta uviesť súdu dôkazy a označiť svedkov na svoje skutkové tvrdenia. Z uvedeného vyplýva, že návrh žalobcov na výsluch procesnej strany - žalovaného v 1/ rade bol aj z tohto dôvodu opodstatnený. Právny zástupca žalobcov následne upresnil, čo vyplýva aj zo zvukového záznamu z pojednávania, že žalobcovia majú ako telefonický kontakt iba pevnú linku a svedkyňa sa vyskytuje často aj mimo adresy trvalého pobytu a právnenému zástupcovi žalobcov sa nepodarilo s ňou skontaktovať pred pojednávaním. Žalovaný v 1/ rade bol oboznámený so žalobou a s vyjadreniami žalobcov, kde žalobcovia navrhli jeho výsluch, preto musel vedieť, že na pojednávaní by sa mohlo vykonávať dokazovanie - výsluch procesnej strany žalovaného v 1/ rade. Právny zástupca žalovaného v 1/ rade dokonca uviedol na pojednávaní vo svojom záverečnom vyjadrení (strana č. 8 zápisnice o pojednávaní) „ani my sme nesúhlasili, aby bol vypočutý.“ Nie je možné ani argumentovať, že tým, že nebola prítomná svedkyňa p. W. a nebola vypočutá, nie je dôvod na výsluch Žalovaného v I. rade. Výsluch Žalovaného v 1/ rade považujú žalobcovia za kľúčový a ešte dôležitejší ako výsluch svedkyne p. W., nakoľko ona bola prítomná iba na časti stretnutia, ktoré sa týkalo alografného závetu a Žalovaný v 1/ rade tento alografný závet priamo písal. Zo zápisnice o pojednávaní a ani zo zvukového záznamu z pojednávania nevyplýva, že by právny zástupca žalobcov navrhol vypočutie žalobcov. Rovnako ani právni zástupcovia žalovaného v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade nenavrhoval vypočutie žalobcov. V odvolaní nespochybnili, že právny zástupca žalovanej v II. rade nedoručil súdu vyjadrenie k žalobe, ale že súd ho nedoručil žalobcom pred pojednávaním a nedal im primeranú lehotu na vyjadrenie, čím im odňal možnosť konať pred súdom a je to v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a zásady rovnosti zbraní a bolo porušené právo žalobcov na spravodlivý proces. Trvajú na doterajších tvrdeniach, že súd nesprávne posúdil vec na základe dôvodov, ktoré podrobne uviedli v odvolaní. Žalovaný v 1/ rade neuviedol konkrétne, v čom nepovažuje ich tvrdenia za správne alebo dôvodné, uvádza iba neurčité a všeobecné „presvedčenie.“

6. Žalobcovia k vyjadreniu žalovanej 2/ uviedli, že nesúhlasia s postupom súdu, keď zamietol návrhy na dokazovanie. Súd podľa názoru žalobcov nedostatočne zdôvodnil svoje rozhodnutie. V prvom rade žalobcom nie je zrejmé, z čoho súd usúdil, že vykonanie navrhovaného dokazovania sa zamieťa z toho dôvodu, že skutočnosti, ktoré majú byť zistené, zistil súd inak. Zo zvukového záznamu nevyplýva (a to ani nepriamo) žiaden návrh na výsluch žalobcov ako strany sporu zo strany právneho zástupcu žalobcov. Takisto takýto návrh na výsluch strany nebol prezentovaný ani žalovanými. Napriek tejto skutočnosti kládli právni zástupcovia žalovaných otázky žalobcom, čo je závažné porušenie procesného postupu. Žalobcovia nesúhlasia ani s tvrdením žalovaného v 2/ rade, že nežiadali o poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie po oboznámení žalobcov s vyjadrením žalovaného v 2/ rade. Po prehratí zvukového záznamu z pojednávania uvádzajú, že súd síce oboznámil žalobcov s týmto podaním, ale žalobcom nebola poskytnutá možnosť k tomuto podaniu sa žiadnym spôsobom vyjadriť. Súd ihneď po oboznámení s týmto podaním pokračoval s predbežným názorom súdu a vyslovením vecí, ktoré sú medzi spornými stranami sporné a nesporné. Žalobcovia ďalej zdôrazňujú, že žalovaný v 2/ rade nemôže vysloviť záver za žalobcov, či je k danému podaniu potrebné sa vyjadriť alebo nie. Je právom žalobcov sa ku každému podaniu žalovaného vyjadriť podľa vlastného uváženia.

7. Žalovaný 1/ sa ešte vyjadriť prostredníctvom právneho zástupcu. V poslednom ods. na 6. strane a v prvom ods. na 7. strane Zápisnici o pojednávaní nie je uvedené, že svedkyňa p. Q. bola ovplyvňovaná. To, že žalobcovia svedkyňu p. W. vyčkávali pred obchodom je pravda a sú na to svedkovia, na tom trvá. Na pojednávaní sme ich neuviedli preto, že zákonná sudkyňa zo zákonných dôvodov odmietla vypočuť p. W., preto nebolo potrebné uvádzať, že za ňou chodili žalobcovia. K nahrávke z pojednávania uvádza, že tento dôkaz nie je úplný, pretože CD nahrávku im žalobcovia nezaslali ako dôkaz, ani sa nenachádza v súdnom spise 18C/29/2018, neurobili jej doslovný prepis, preto nemá možnosť porovnať ich tvrdenia vo Vyjadrení žalobcov s nahrávkou. Žalobcovia a ich právny zástupca ani v jednom písomnom vyjadrení ani na pojednávaní dňa 17.04.2019 neprotestovali proti tomu, aby boli v konaní pred súdom vypočutí, preto okresný súd nemal dôvod ich nevypočuť. Počas pojednávania, ktoré sa na uvedenom súde

konalo dňa 17.4.2019 žalobcovia ani ich právny zástupca nežiadali o poskytnutie lehoty na vyjadrenie k predmetnému podaniu žalovanej v 2/ rade. Nepožiadali súd o to, aby sa na podanie žalovanej v 2/ rade mohli vyjadriť. Žalobcovia následne čo boli poučení podľa § 153 a § 154 CSP nežiadali súd aby sa mohli vyjadriť k predmetnému podaniu žalovanej v 2/ rade. Pokiaľ by to považovali za potrebné boli by súd o to požiadali. V ostatnom zopakoval svoje doterajšie tvrdenia.

8. Žalovaná 2/ sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu ešte vyjadrila, že sporové strany s procesným úkonom žalovanej v rade 2/ oboznámili na pojednávaní dňa 17.04.2019 a tieto sa majú právo k predmetnému úkonu vyjadriť, a to i v prípade ak súd výslovne sporové strany k takémuto úkonu nevyzve. Podľa § 196 ods. 1 CSP môže súd na návrh nariadiť výsluch svedka. Zákonodarca dáva súdu priestor pri vykonávaní dokazovania a neukladá súdu obligatórne vypočuť svedkov, ktorého počas konania navrhli sporové strany. Nevykonanie navrhovaného dôkazu nemožno považovať za nesprávny procesný postup súdu, naopak vzhľadom na zásadu sudcovskej koncentrácie a zásadu účelnosti, hospodárnosti a rýchlosti konania sa predmetný postup súdu javí ako procesne správny. Má za to, že súd pri prejednaní a rozhodnutí veci neprekročil svoju právomoc a procesným postupom neporušil práva sporových strán. Vec posúdil správne, na konanie aplikoval základné zásady sporového konania ako ich má na mysli Civilný sporový poriadok. Vzhľadom na uvedené, žalovaná v rade 2/ navrhuje aby Krajský súd Rozhodnutie Okresného súdu Martin sp. zn. 18C/29/2018 zo dňa 17.04.2019, ako vo výroku vedne správne potvrdil a priznal žalovanej v rade 2/ náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP) napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

10. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

14. S rozhodnutím súdu prvej inštancie, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolatelia k veci samotnej neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovali odvolatelia aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné,

neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľov, na ktorých založili svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny.

15. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

16. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi jeho procesné práva.

17. Zákon teda výslovne trvá na tom, že k odňatiu možnosti konať pred súdom muselo dôjsť postupom súdu. Pod postupom súdu pritom treba rozumieť nielen postup senátu a predsedu senátu (samosudcu), ale aj faktickú činnosť súdu v širšom zmysle slova vrátane činnosti kancelárie súdu vykonávajúcej určité úkony v rámci jej pôsobnosti, ak vadný postup v tejto inej činnosti súdu sa následne premietol do vadného postupu senátu alebo predsedu senátu (samosudcu) prejednávajúceho vec, prípadne iného orgánu súdu povereného určitými úkonmi v civilnom konaní tak, že strane bola v dôsledku toho odňatá možnosť konať pred súdom v rozsahu oprávnenia daného mu zákonom.

18. Po preštudovaní spisu a spisového materiálu odvolací súd konštatuje, že okresný súd postupoval v súlade so zákonom pričom neeviduje žiadne porušenie povinnosti zo strany okresného súdu. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré správne vyhodnotil a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Odvolací súd preto konštatuje, že okresný súd svojím postupom neporušil právo na spravodlivý proces a neodňal účastníkom právo realizovať ich procesné práva.

19. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal výsluch žalobcov 1/ a 2/ na návrh právneho zástupcu žalobcov 1/ a 2/, ktorí sa zúčastnili pojednávania. Odvolatelia ďalej namietali nedoručenie vyjadrenia žalovaného 2/ žalobcom a neposkytnutie im primeranej lehoty na vyjadrenie. Odvolací súd však zistil, že okresný súd oboznámil žalobcov s vyjadrením žalovanej 2/, ktorí následne nežiadali o poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie. Taktiež to vyplýva aj zo samotného vyjadrenie žalovanej 2/, kde neboli uvedené také skutočnosti, ktoré by vyžadovali lehotu na vyjadrenie. V tomto smere odvolací súd dáva za pravdu žalovanému 1/, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že v prvom ods. na strane 3 Zápisnice o pojednávaní je uvedené: „My sme doručili vyjadrenie k žalobe s oznámením prevzatia zastupovania - konštatuje sa že je v spise na č. I. 54, oboznamuje sa obsah, sa nahlas číta“. Z uvedeného vyplýva, že súd žalobcov a ich právneho zástupcu oboznámil s vyjadrením k žalobe a k uvedenému oboznámeniu nemali pripomienky, ani nepožiadali súd o poskytnutie primeranej lehoty, aby sa naň mohli vyjadriť. Z uvedeného vyjadrenia žalovaného v 2/ rade vyplýva, že tam nie sú uvedené také skutočnosti, ktoré by vyžadovali lehotu na vyjadrenie.

20. V rámci sporového konania súd v zásade bez návrhu nevykoná žiadne dôkazy, pokiaľ zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, je pritom v plnej kompetencii zákonného sudcu. Ak niektorý z riadne a včas navrhnutých dôkazov súd nevykoná, je povinný daný postup v rozsudku zdôvodniť (§ 220 ods. 2 CSP). Do koncepcie výsluchu svedka, vychádzajúcej z historickej tradície civilného procesu, vnáša Civilný sporový poriadok nové prvky s ohľadom na nový koncept prísne kontradiktórneho sporu. Z tohto dôvodu súd môže nariadiť výsluch svedka len na návrh a pri tomto dôkaznom prostriedku sa má dbať najmä na jeho vhodnosť a účelnosť.

21. Žalobcovia v priebehu súdneho konania navrhli vykonať dôkaz, a to vypočuť svedkyňu C. W.. V zmysle vyššie uvedeného a podľa § 197 ods. 1 CSP mali jej prítomnosť na pojednávaní žalobcovia zabezpečiť. Prítomnosť svedkyne nezabezpečili a z tohto dôvodu súd tento dôkaz nevykoná, čo vyplýva zo zápisnice z pojednávania. Žalobcovia 1/ a 2/ nepožiadali súd o predvolanie svedka, nepreukázali ani, že nebolo možné postupovať podľa § 197 ods. 1 CSP. Potom bola dôvodná aplikácia aj § 153 ods. 2 CSP a teda na tento návrh na dokazovanie neprihliadať, nakoľko by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania.

22. Rozhodujúcim závetom bol závet „Posledná vôľa - závet“ zo dňa 14. októbra 2017, spísaný spôsobom podľa § 476b Občianskeho zákonníka, ktorý aj podľa odvolacieho súdu spĺňal náležitosti v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia. V zmysle § 476b Občianskeho zákonníka závet, ktorý poručiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať. Nebol rozporovaný vlastnoručný podpis poručiťky stranami sporu a uvedené preukazuje aj predmetná listina - podpisy dvoch svedkov, ktorými potvrdili, že poručiťka pred nimi tento závet sama vlastnoručne podpísala.

23. Pokiaľ žalobcovia v žalobe a v odvolaní namietali, že nikde v obidvoch holografných závetoch ani v dodatku z 9.10.2017 poručiťka nespomínala svoju vôľu odkázať 2/3 hnutelných vecí žalovanému v rade 1/ a žalovanému v rade 2/, súd uvádza, že podľa § 480 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa závet zrušuje neskorším platným závetom, podľa ktorého sa závet zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, alebo odvolaním závetu; odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet. Vôľa spísať nový závet bola dokázaná aj časovým sledom udalostí, ktoré rozobral okresný súd v bode 40 napadnutého rozsudku.

24. K závetu - testament zo dňa 1. októbra 2017 sa odvolací súd názorom prikláňa k názoru notárky, ktorá vyslovila, že tento nebolo možno považovať za poslednú vôľu poručiťky pre nesplnenie podstatných náležitostí závetu. Lebo právna teória i súdna prax vyvodzujú, že podpis poručiťky musí byť umiestnený na samom konci závetu, pretože sa ním završuje obsah závetu. Dátum podpísania závetu musí byť pod následkom jeho neplatnosti uvedený priamo v záveť, ktorý sa má dovŕšiť podpisom závetcu, čo daná listina nenapĺňa, lebo na listine označenej poručiťkou ako závet - testament sa dátum nachádza až pod jej podpisom. Nie sú splnené formálne náležitosti závetu, pre ktoré táto listina ako závet je neplatná ako celok, pri aplikácii ust. § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j., pre nedostatok náležitosti právneho úkonu. Závet na č.l. 13 nie je podpísaný vlastnou rukou, ako to vyžaduje ust. § 476a Občianskeho zákonníka a neobsahuje náležitosti v zmysle ust. § 477 Občianskeho zákonníka, nakoľko nie sú dostatočne určito ustanovení dedičia. Neobsahuje zákonom predpísané náležitosti a preto je absolútne neplatným právnym úkonom.

25. Odvolací súd sa stotožňuje aj s argumentáciou okresného súdu, že pokiaľ žalobcovia argumentovali, že pre závet - testament spísaný 25.9.2017 s dodatkom z 9.10.2017, je dôvodná aplikácia ust. § 41 Občianskeho zákonníka; k argumentácii žalobcov k čiastočnej neplatnosti tejto listiny súd uvádza, že pri vyhodnotení, že posledná vôľa - závet zo dňa 14.10.2017 je platným právnym úkonom, potom v zmysle ust. § 480 ods. 1 Občianskeho zákonníka, závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať. Podľa obsahu závetu zo dňa 14.10.2017 aj odvolací súd tento závet vyhodnotil ako zriadenie nového závetu, ktorý bol úplne nezávislý od predchádzajúceho závetu a teda nešlo len o doplnenie obsahu predošlého závetu. Porovnaním obsahu textu závetu - testament z 25.9.2017 v znení jeho dodatku zo dňa 9.10.2017 oproti textu zo dňa 14.10.2017, pričom nezáleží na tom, v akej forme boli tieto závet - pôvodný a neskorší, zriadené, tieto dva závet nemôžu obstať vedľa seba, nakoľko by sa navzájom vylučovali.

26. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti.

27. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech strana žalovaných, a preto odvolací súd priznal žalovanému 1/ a žalovanej 2/ proti žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ďalej o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

28. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e p r í p u s t n é .

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)